

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ XXIV СЪЕЗДИСИ

БҮГҮ ЧУРТАРЫҢЫЗ ПРОЛЕТАРИЯТКА, КАТТЫЖЫНАР!

1923 жылда
үндөтүлгөн

ШЫҢ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1971 ч. АПРЕЛЬ 7 СРЕДА № 84—85 (8544—8545).

Өртөз 3 көп.

ИНФОРМАСТЫГ ДЫҢНАДЫГ

Апрель 6-да Москвага, Кремльдиң Съездилер ордузунга Совет Эвилелиниң Коммунисттик партиясының элчелери XXIV съездин болуун аякка алышты.

Эртөнч куралга 1971—1975 чылдарда СССР-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдери беш чыл планынын талазы-биле СЭКП-ниң XXIV съездинин Директивалары деп илеткеди СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы А. Н. Косыгин кылгара, оңу съездинин делегаттары болгаш аалчылары илп-биле уткааштар.

Нежээки куралга съезд илеткеди—1971—1975 чылдарда СССР-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдери беш чыл планынын талазы-биле СЭКП-ниң XXIV съездинин Директиваларын чыгарышкан.

Хуралга сагал берген эштер: В. В. Щербицкий — Украин ССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы, Е. И. Лебедев — Ленинград хоорайда Киров заводтуң шифонитиг, А. И. Шибанов — СЭКП Саратов обкомунун бирги секретары.

Делегаттарын болгаш аалчыларын илп-биле уткааш даштын коммунисттик болгаш национал-демократтык партияларын төлөөктөлгө.

лери: Герман коммунисттик партияның Даргазы эш Курт Бахман, Перуун Коммунисттик партиясының Топ Комитетинин Чингине секретары эш Хорхо Дель Прадо, Испанияның Коммунисттик партиясының Даргазы эш Долорес Ибаррури, Данияның Коммунисттик партиясының Даргазы эш Кнут Есперсен, Сирияның Араб социалисттик чартыгы партиясының удуртуушунун кеңешчиси эш Мухаммед Джабер Бабудж, Гвинеяның Демократтык партиясының Национал политбюроунун кеңешчиси эш Ласана Диане съездеге байыр чедирген.

СЭКП-ниң XXIV съездинин аяккалыгы бүгү хуверинде оң алдында үлүстүр бугурулганын, тузугтарын, колхозтарын болгаш колхоздарың коллективтерин, Совет Армияны болгаш Флоттуң да ылчыларын, эртем алып чедерлерин болгаш чогаалчы органы азиялардан, комсомолчулардан, аштыктардан бистең Төрөп чуртувустуң ажилчы чондарынан байыр чедирген, амир-мендиниң айтырган болгаш күш-ажыгыч рапорттарын муң-муң чыгаалар болгаш телеграммалар чурттуң бүгү чедерлеринде соксаал чокка кеп турар.

1971—1975 чылдарда СССР-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдери тоску беш чыл планынын талазы-биле СЭКП-ниң XXIV съездининин Директивалары

СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш А. Н. КОСЫГИННИҢ 1971 чылдың апрель 6-да илеткели

Эштер делегаттар! СЭКП Топ Комитетин 1971—1975 чылдарда СССР-ниң улус ажил-агыйын хөгжүдери беш чыл планынын талазы-биле Директиваларын төлөөктөлгө болгаш СЭКП ТК-ниң Исполкомаының аяккалыгы кылган, коммунисттик тургузушунун амыг үс-чадамын соругаларын болгаш оларын илп-биле тургузушун орунгары тодараткан партияның экономикаың политикаың бо документинде улам ийик хөгжөөн.

СЭКП ТК-ниң Чингине секретары Л. И. Брежневтиң кылган Топ Комитеттиң өткөч илеткелине XXIII съездинин соонда партияны мөөнөп алган дуржулазын бүгү талазы-биле түнөп байыткан болгаш амыг үс-чада партияның экономикаың политикаың кол айтырларын тайылбырлаш. Илеткеде делегет болгаш иштин байдалын марксист-ленинчи анализин кылган, партияны иштин амырларын айтырларын, а ол иштин делегетин социалисттик системаны улам ийик бичиктирерин, делегетин коммунисттик болгаш ажилын илп-биле илп-биле хөгжүдери, өскө-даа турганын амыг-дүң партияларын бистең партияныстың пайдалын харылааларын бичиктирерин соругаларын көргүзүп айткан.

Эртөнч беш чыл совет илп-биле амырларын партияны удуртукчу ролюн өскөп көргүскөн. Оң илп-биле болгаш партияны сыйып каттыжышкын күчтөгөн, улус-биле харылааларын улам бичиккан. Партия совет улустун дайынчы аяктарын бектик хөгжүткөн алдырларын бичиктеди курал.

Партияның чыгыш чокка чорудуп турар ленинчи даштын политикаың делегетин дыка парин бейдалдарына социализмни тургузушун бичиктирерин хандырган. Агрессив империализмни күчтөгөн удур хөдөлгөни тургужок, тайың дөш, бүгү улустарын хостуг хөгжүдө ала дөш, социал дөш дөш демократия чача-чача илп-биле чөпк алынган.

СЭКП ТК-ниң өткөч илеткели бистең съездине чыгаалажып көргөн бистең партияныстың хураалының идея талазы-биле бектик сыйып каттыжышкын, ленинчи партия болгаш оң Топ Комитетин бистең чуртувустун бүгү улустарын удур чыгыш амыг тодарай болгаш бугурулгө көргүскөн. Л. И. Брежневтиң илеткелиниң талазы-биле съездинин делегаттарын сагалдарына ТК-ниң ажил-чорудулазын бектик үлөткөн, ол сагалдарын боттоту, утка-шындык, идея-политикти улаштышкын бистең илп-биле материалдык болгаш улаш-болал амырларын бүгү адырларын партияны чорудуп турар

каччаар-даа аажок улус ажилын ханы болгаш бүгү талазы-биле илеретип турар-дыр.

Партияның удуртуушунун совет улус револютуг демисел болгаш мадырлык күш-ажыл-биле долган улус орунту эркен. Ала-чурттуң Улус дайынныг бистең тип-дегенис хой-хой чурттарын улустарына тайышын болгаш национал хамаарышпас чоруту берген, делегетин социалисттик системаны тытпай келеринге таарымчалык байдалдарын тургускан. Дайын сөөлүндегиде совет кишилер дайынга хооурааттарган хоорайларын болгаш кадар суурларын кыска хуурааларга катат тургускан, илп-биле продуктувун бугурун 1940 чылды-биле деңгээлге, сес-кап аажы көтүрдөкөн, улус ажил-агыйын техника-биле чартык дөшкөн. Коммунисттик тургузушунун чач соругаларын чедиктирерин илп-биле бичиктеди үлөткөн тургустуган.

Совет улустун арас-мадырлык күш-ажылын тургускан, делегетин баштайгы социалисттик күрөшүн күчүзү бүгү чурттарын улустарын сөткөп-сактыгына чоргааралды болгаш илп-биле хандыктарын турар.

Бистең ажил-агый тургузушунунун илп-биле тургустушун чакырган Тоску беш чыл планынын талазы-биле Директиваларын кылган төлөөктөлгө экилдеп республикаларын колхоздарын коммунисттик сөөдөлөргө, партияны краллар, областтар, хоорайлар болгаш районнар, комсомол, партияны, партияны организацияларын, ажилчы чондарын хураалдарын болгаш партияга чыгаалажып көргөн. Коммунисттик материал-техник базаны тургустушун, экономикаын дүрөң хөгжүдери, улустун амырларын дөшкөн улам ийик бичиктирерин улашкан партияны шугурун бүгү чыгыш ажил-агый чыгаалажып тургустушун бүгү сагалдарга илп-биле көргөн. Экономикаың, социал болгаш культуруг хөгжүдери айтырларын талазы-биле аажыктык болгаш ханы хой бөдөлгөн сагал-даа. Ол бүгү сагалдарын кичээлдеп өскөп көр алаар. Оларын чамдыктарын съездинин Директиваларына илп-биле тургустушун билинген. Оон өскө сагалдарын беш чыл планын чогаалды кылдырып болгаш херек кырыга боттандырышкын үлөткөн барымдалап көр.

Директиваларын төлөөктөлгө чыгаалажып тапшырган чорук бистең партияныстың политикаың ажилчы чондарын калбап массаларын хандык биле бот дөшкөн турар дугайын, совет илп-биле хөгжүдери үлөткөн айтырларын илп-биле оларын илп-биле кылдырып дугайын херектеп турар-дыр. Чаа беш чылдың өйдү-чагай программаың чедиктирерин күчүзү тургустушун мадылап мында.

I. Сески беш чыл планынын күүсеттингенин түңнелдери

Сески беш чыл планын күүсеткелиниң кол түңнелдери болгаш ол үениң дургуула бистең экономикаың болгаш өскөргөткөн айткан чөшкөткөн көрүң, эштер делегаттар.

Эртөнч беш чылдың эң чыгула түңнел болгаш бистең партияныстың XXIII съездинин айткан политикаың болгаш кол социал-экономикаың соругаларын чедиктирерин күчүзү бот.

Планың даалгаларын херек кырыга күүсеткели түңнел кылган көргүзүлгө бо.

1965 чылга удур 1970 чылда хуу-биле		XXIII съездинин Директиваларын бугурулганын	херек кырынга күүсеткени
Национал орулга	138—141		141
Улустур продукциязы — шугу	147—150		150
оон иштинде:			
бүдүрүлгениң чөсөк-херек-сөөдери	149—152		151
хөргөлдү чүүлдери	143—148		149
Капитал салышкыннарының хемчөөл (беш чыл дүргүзүлгө илгити хемчөөл эрткен беш чылга удур хуу-биле)	147		142
Бүгү хөдөөлөрүнүн транспортун тууш саарылаш	137		138
Күрүг болгаш кооператив салышкын үрүмкөтөл сагал бараан саарылаш	140-дөн алааштас эвес		148
Ажилчыларының болгаш алаба-хаакчыларының ортумак ажил төлөвлөери	120-дөн		128
Колхозларының илгити ажил-агыйын эвес			
агыйынды колхозчуларының айда ортумак-биле ашла болгаш натура орулгалары	135—140		142
Хөргөлдүг илгити фондустарында чоңа төлөвлөр болгаш чингелдери	140-дөн		153
Чонунд кичи савыгма олааштыр боттот орулгалар	130		133

Эртөнч беш чыл дургуула кадар ажил-агый продукция бугурунун чыда ортук хемчөөл 21 хуу көтүрдү. Кадар ажил-агый продукцияның тургусту хөдөлгөни бугурун талазы-биле планын даалгаларын күчүзү тургустушун дарааында саннар көргүзүп турар.

1966—1970 чылдарда чыда ортук-биле бугурун — миллион тонна-биле

Планын даалгалары	күүсеткели	күүсеткели хууу
Тараа	167	167,5
Чиг хөвөң	5,6—6,0	6,1
Чиг сөөк-лазы	80	81
Тарымал тоорук	6	6,37
Картофель	100	94,8
Ногаалар	21,6	19,3
Эт (көң дөңгөз-биле)	11	11,6
Сүт	78	80,5
Чуурга—мид борбак	34	35,8
Дук—мун тонна	391	397

Айткан саннар беш чыл планын күчүзү тургустушун хөдөөдө улус чедиктирерин чедип алынганын херектеп турар-дыр.

Чурттуң политикаың амырларын талазы-биле — беш чылдың дургуула социалисттик тургузушун, илп-биле идея-политикти чыгыш амыг. Коммунисттик партияны, оң Топ Комитетин долгандык совет улустун сыйып каттыжышкын улам бичиккан. Ажилчы аныгың болгаш таарачыларын экилдеп, Совет Эвилелиниң бүгү улустарын байыры болгаш амыг-дүң ажил-агыйын кылдырып улам бичиккан. Социалисттик демократия улам ийик хөгжөөн.

Экономикаың хөгжүдө талазы-биле — сески беш чылдың планын күчүзү тургустушун улус ажил-агыйын эң бектик кадар көдүрүп үлөткөн. Эртөнч-техник дөшкөн бугурулганы болгаш күш-ажылдың бугурулганын өскөргөткөн темп-биле дүрөңдөгөн. Илп-биле бугурулганың ажилымы өскөп, улус ажил-агыйын адырлар структурасын экилдеп, чурттуң бүгү экономикаың улам ийик көдүрүшүн таарымчалык байдалдар тургустушун.

Социал талазы-биле — чонун материалдык чагай амырларын болгаш культуруг дөшкөн бөдөн. Ажилчыларын болгаш колхозчуларын профессионал-техник бек-леткеди экилдеп. Мурнудалыгы-биле дөш, чуртка күш-ажыл кылыш шылдар чонун ажил-биле бугурун хандырган. Хоорай биле көдөңгөн арамды, улаан ажилы биле күш-ажылдың арамды боттоту ылгалдарын чорту аажы эртери шыкат, илп-биле социал соругаларын илп-биле чыгаалажып чыгула бачыктыган.

Бистең илп-биле хөгжүдери бүгү адырларга аажок улус чедиктирерин чедип алынганын көрүп тур боор сизер, эштер делегаттар. Бистең илп-биле улам-на чыгыш аай, эң-не эңиг, сыйып каттышкан болгаш күчүзү апарган.

Илп-биле бугурулганын айткан өздөшкөн ханды-рыны болгаш улус социал хемчегерин чорудушкан аажок хой ажа-хөргөндөр негетинин турган деп чүе чыгар билинген Совет күрөшүн оң ажа-хөргөндөргө алыр-мын нара чыгыш үлөткөн бола, ажилчы чондарын тургузушун национал орулга боттоту келген болгаш боттоту арын-даа турар. Оң ужуруда национал орулга өскөргө темп-биле дүрөдөргө оңа кичээлгө салып

келген. Чедиг беш чылда национал орулга 32 хуу өскөп турган бола, сески беш чылда ол 41 хуу көтүрдү.

Национал орулганың хуураалында пропорциялар база өскөргөн. Чедиг болгаш оң мурунда эртөнч беш чыл беш чылдарда (дайын сөөлүндегиде бирги беш чылдан алында) чылда фондун өскөргөн темп-биле херектеп фондун өскөргөн темп-биле дөш мурун турган. Сески беш чылда планы-биле бо темп-биле чонун чыгаалажып боттоту берген көргөн турган, ол боттоткан-да. Сески беш чылда херектеп фондун өскөргөн темп-биле өздөшкөн чедиг беш чылда 31,4 миллиард рубль турганынга удур 56,8 миллиард рубль болган, тодарайлаарга, чылда фондун өскөргөн темп-биле кадар ийик катат көтүрдү. Ындык бола-анда сайырааткан социалисттик илп-биле байдалдарына улус ажил-агыйын дүрөң хөгжүдери-биле кадар улустун амырларын дөшкөн дүрөң боттоту. Ол чорук күш-ажылдың продукцияы оң бугурулганын хандырып алыр, ажилчы чондарын бугурулганы ажил-чорудулазын түңнелдери мөдүчү аныгыларын илп-биле алыр кадар улашкан бугурулганы социалисттик арам-ны мөдү-бугурулганы боттотушун турар.

Национал орулганы өскөргөн бектик темп-биле хандырып болгаш чурттуң күчүзү бичиктирерин база ажилчы чондарын чагай амырларын өскөргөн эрге-ажыктарына оң ийик хуураа — бистең планнамын амыг үлөткөн айткан-дыр. Бугурулганың хемчөөлү тодарышкын айткан-дыр болгаш национал орулганың хуураалын айткан-дыр партияны Топ Комитетин болгаш кадар чыгула улус ажил-агый планларын болгаш күрөк бөдөлгөни ажилды кылган турар үлөткөн чыгаалажып көрүп турган. СЭКП ТК-ниң Исполкомаы болгаш СССР-ниң Дээди Совединин сессияларына чыгаалажып көр кол айтыр боттоту.

Ынчаарга эртөнч беш чылдың дургуула алдында национал орулганың кадар ажилыгы болгаш.

Сөөгү беш чыл дургуула национал орулганың илп-биле хемчөөл аажок хой түндү — 1 триллион 166 миллиард рубль болган. Бо санын кайы хире хойун билп алыр талада, чедиг беш чылда (1961—1965 чылдарда) национал орулганың илп-биле хемчөөл 840 миллиард рубль болганын, а дайын мурундагы беш чылдың дургуула (1936—1940 чылдарда) чүтө 154 миллиард рубль (1965 чылдың деңгээлгө өскөргөн) болганын сактыдырып каан.

Сески беш чылда тургустушан национал орулганың дөрттүң үш хире кезин херектеп ажилганы.

Чинээ, 518 миллиард рубль дургуула адырларын ажилчыларын болгаш алаба-хаакчыларын ажил төлөвүн, колхозчуларын орулгаларын кылды ажилчы чондарын болгаш оларын өскөргөн херектеп чыгар-дыр.

Чырымышкыга, кадар камгаламыга болгаш чонун культура амырларын өскө-даа херектеп боттотушун баа илп-биле херектеп боттотушун 199 миллиард рубль кылган. Күш-ажыл кылган шылдар чонун (күш-ажылдың хоо-чун кичирерин болгаш илп-биле илп-биле, дайынны илп-биле илп-биле, ажил кылган илп-биле чурт чедиктен кичирерин) ажаалда-тежээлгө, а ол иштин илп-биле болгаш өскөргөн херектеп 80 миллиард хире рубль-да ажилганы.

Эртөнч чыгарылар 41 миллиард рубль болган.

Ындык бола-анда национал орулганың кол кадар херектеп ажилганы-дыр. Ынчаала-да илп-биле бугурулганы улам ийик хандырып дугайында дөшкөн санын салыр ужуруг бот. Оң ужуруда национал орулганың 136 миллиард рубль түндүгү кадар бугурулганы чыгаалажып, тодарайлаарга, фабрикаларын, заводтарын, демир-оруктарын болгаш өскө-даа бугурулганы бугурулганын кол бугурулганы фондурларын көдөңгөткөн, а ол иштин бараан-материалдык үлөткөн чүддери кураалдарын көдөңгөткөн кылган.

Чуртталга фондунун, школарын, эмгекчилерин, культура болгаш өскө-даа алба чедерин чыгаалажып өскө-даа бугурулганы өскө-даа беш чыл дургуула 62 миллиард рубль болган.

Делегетин амыг байдалында Совет күрөк чурттуң камгалам арганы бичиктирер дугайында мотг кадар санын салыр ужуруг. Беш чыл дургуула камгалам херектеп боттотушун 80 миллиард рубль чыгар-дыр.

Бистең чуртувусу национал орулганың хуураалында социализмниң принциптерин, бугурулганың чөшкө-херек-сөөдөргө теңдиг дөш үлөткөн илп-биле оңурут ажил-агыйын социалисттик системаның хөгжүдери объективтик дүрөңгө дүрөң боттандырып турар. Бо принциптерин Марксист, Энгельс, Ленинниң чогаалдарына ажилды кылган, бистең партияныстың Программаына бижээ, олар ажил-агыйын социалисттик дүрөңгө эргеп башкарышкын үлөткөн боттотушун.

Национал орулганың өздөшкөн болгаш ажилчы чондарын эрге-ажыктарына оң хуураалында сески беш чылда XXIII съездинин Директиваларына айткан социал соругаларын чедиктирерин илп-биле арганы берген.

Беш чыл дургуула ажилчыларын болгаш алаба-хаакчыларын ортук ажил төлөвүн 20 хуураа эвез өскөргөн планга баш бугурулганы көргөн турган, херек кырыга ол 28 хуу өскөн. Илп-биле ажил-агыйын колхозчуларын ажил болгаш натура орулгаларын 35—40 хуу көдөңгөткөн көргөн турган бола, херек кырыга олар 42 хуу өскөн. Эртөнч беш чылда чонун кыш санына ошааштыр боттоту орулгалар чедиг беш чылда 19 хуу турганынга удур 33 хуу көтүрдү. Чонун боттоту орулгаларын өскөргөн талазы-биле СЭКП-ниң XXIII съездинин даалгаларын чедиктирерин күчүзү тургустушун хандырып боттотушун.

Улустун чагай амырларын өздөшкөн чыгула чуртуу болгаш, үрүктөлгөн сагал бараан саарылазын хемчөөлгө көдөңгөткөн боттоту. 1970 чылда бараан саарылазын 153,6 миллиард рубль чедик, тодарайлаарга, 1965 чылда-биле деңгээлге, 48,4 хуу көтүрдү. Ынчаала-да чамдык бараанларын бугурулганы өздөшкөн чонун ажил орулгаларын көдөңгөткөн хандырып боттотушун.

Сески беш чылдың дургуула чуртка чылда чонунд кичи санына ошааштыр бараанларын херектеп ортук-биле 7 хуу өскөн бола-да, чамдык бараанларга, илп-биле эт болгаш эт продукциялар талазы-биле чонун херектеп хандырышкан берген бисте амыг-даа бо.

Чонун өдүр турар херектеп хандырып дугайында амыг улам улус санын салыр ужуруг. Чонун херектеп хандырышкан чедиктерин чонун чылдарда улашкан арганы берген дөш бугу-ле аргаларын беш чыл планын чыгаалажып үлөткөн чөшкө көрү эрге-ажык чыгула. Массалык херектедиг бараанларын бугурун көдөңгөткөн болгаш сандыг экилдеп айткан-дыр республика болгаш чөшкө органынын кичээлгө илп-биле база дөшкөн-даа турар ужуруг.

СЭКП-ниң XXIII съездин чуртталга тузуун улаш-биле көдөңгөткөн сески беш чылдың улус соругаларын бичиктирерин кылдыр салган. Эртөнч беш чылда бо соругаларга 60 миллиард хире рубль чыгар-дыр. 11 миллион 350 муң квартираны тузуу, ажилганы кылган. Делегет статистикаың көргүзүп турары-биле адыр, сөөгү беш чыл дургуула ол хире санын квартираларын тузуу, ажилганы кылган өскө чурт дөшкөдө чок. Ынчаала-да бистең чуртувустуң бүгү чонун чуртталга бажыры-биле өй-тавында хандырышкан деп чыгаалажып шылдар бот. Бо айтыр дарааында чылдарда-да база-ла илп-биле айткан-дыр бирөөзү боттоту арын турар.

Чонун культура-амырал байдаларын экилдеп талазы-биле хой чүе кылдырган. Театрларын, киностеатрларын, клубтарын, библиотекаларын чедиктирерин калбарган. Социализм, коммунизм, кураалдарын айткан улус-биле өскөн. Телевизорлар, радиоприемниктер, соодачулар, хөп чурт машиналар, электр приборлары, амыралдык калба-биле өскөргөн. Газеттер квартираларын саны ийик амыг катат көтүрдү.

Улаш өздөшкөн талазы-биле улус ажил кылдырган. 1939 чылдың чингине саны-мөдөөлгө бугурулганы, СССР-ниң хоорайда ажилды турар бугурулганын ортуула ортук (дөш болгаш дөш өскө ортук) болгаш дөш эртемниң кичирер 24,2 хуу, а кадар чөшкө чөшкө 6,3 хуу турган.

Хоорайны ажилчы чондарын 75 хууу болгаш көдөңгөткөн ажил-агыйын 60 ажил хууу ортук болгаш дөш эртемниң боттоту турарын 1970 чылда чурткан чөшкө көргүскөн. Чонун эртемниң өздөшкөн болгаш культураың бөдөлгө—социалисттик тургузушун улус чедиктирерин чыгар-дыр.

Кадык камгаламын хөгжүдө бистең чедиктирерин өскө-даа улус. Эмгекчилерин, профессионалларын, эмгектеп-профилиттерин өскө-даа алба чедерин, санаторийларын, курорттарын болгаш дашындагы бажына-рынын чедиктирерин калбарган. Школа намын чөшкө урууларын алба чедер улам хой болгаш. Ам чамдык хоорайлар болгаш үлөткөн тоңгөндө уруулар алба чедерин талазы-биле херектеп хандырышкан.

Эртөнч беш чылда чыгула социал хемчегерин бирөөзү болгаш ажилчыларын болгаш алаба-хаакчыларын ийик хандырып хууруг бот ажил хууруг негетке чорту илп-биле болган. Ажилчыларын болгаш алаба-хаакчыларын төлөвүлгө шылдарын эң эвез дөш үлөткөн.

Национал орулганы өскөргөн бектик темп-биле болгаш улустун амырларын дөшкөн бөдөн социалисттик бугурулганы чедиктирерин хөгжүдери үлөткөн чедик алынган, СЭКП-ниң XXIII съездинин чыгуу деп санын ажил-агый реформаны амыг дөшкөн болган.

1970 чылда улустун бугурулганын илп-биле хемчөөл 373 миллиард рубль чедик, тодарайлаарга, беш чыл дургуула боттоту чартык кадар өскөн.

Улустур шынар талазы-биле улус өскөргөн болгаш, оларын үлөткөн бола, эртемниң болгаш техникаың амыг чедиктирерин өскөргөн боттоту. Машина тузушунун болгаш металл ажилды кылдышкыннын продукцияны бугурун 74 хуу, химия болгаш нефть-химия үлөткөнүгү — 78 хуу, электроэнергетиканы — 54 хуу өскөн.

Ш Ы Н

4-кү арын ● 1971 ч. апрель 7 ●

4-кү арын ● 1971 ч. апрель 7 ●

Нийтэдэлд нь чаагай чорунта күш-ажыл дээр, бодууц
яа дугаар хүлээлгээн болгаш чаагай чорунта бедидериний

СЭКII ТК болгаш ССРЭ-ийн Министрлер Чөвүлели үлөт-
түнүн адырларын эргелээрин организаастаарын улам сайзы-

**V. Совет улустуң амь
болгаш культурулуг деңг**

Планиншагшмкны болгаш эргел башкарылганы сайзыраггайжыдар талам-биле партиянь стезидини салган сорулгалары боттадыларига партия, профэиел организациялар, куруне болгаш ажил-атгы удуртукчулары чогаадиккы нигицативазин болгаш шудургу чоруун алерлерд дээрзинге бузуелди алередири чепшээрел керуер.

[illegible]

Дүңө ажилдагы дээш ажилчыларыга болгаш албан-хаак-
маларга немдө төлөвүр бээрлик хемчөөлү дыка өткө.
Ажыл төлөвүрүнүн чаа эң бетки хемчөөлү докталдыры,
рүтүмк шалынгы ажилчыларыңиз базэ албан-хаакчыларыңиз
дээ чогуур ажыл төлөвүрүн өстүрүр, ажал төлөвүрүн рай-
нынар айкы-бале айтал башкалары улам сайыраңгайдыда-
(Тоңчузу 6-ты армда).

